

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/147665,Wystawa-TU-rodzila-sie-opozycja-w-Busku-Zdroju.html>
03.05.2024, 22:50

Wystawa „TU rodziła się opozycja” w Busku-Zdroju

Przy al. Mickiewicza 7 w Busku-Zdroju można oglądać plenerową wystawę IPN „TU rodziła się opozycja. Między Czerwcem '76, a Sierpniem '80”. Ekspozycja prezentowana będzie do 26 sierpnia 2021 r.

13 sierpnia 2021 r. odbył się wernisaż wystawy z udziałem Patrycji Zatorskiej-Milewskiej, zastępcy naczelnika Delegatury IPN w Kielcach oraz Edyty Krężolek, kierownik Referatu Edukacji Historycznej. Samorząd reprezentował zastępca burmistrza Michał Maroński.

W czerwcu 1976 r. komunistyczne władze zapowiedziały podwyżki cen, obejmujące podstawowe artykuły spożywcze. Społeczeństwo odpowiedziało 25 czerwca, gdy zastrajkowało 97 zakładów pracy. W Radomiu, Ursusie i Płocku robotnicy wyszli na ulice. W Ursusie ludzie rozkręcili tory. Setki uczestników protestów zostały pobite, aresztowane lub skazane na więzienie, a ponad 1500 osób zwolniono z pracy. W wyniku pobicia przez MO po kilku dniach zmarł przypadkowy przechodzień Jan Brożyna, a w połowie sierpnia ks. Roman Kotlarz, pobity przez SB.

Do najgwałtowniejszych starć z MO i ZOMO doszło w Radomiu, gdzie protestujący podpalili budynek Komitetu Wojewódzkiego PZPR. Szacuje się, że w czerwcu 1976 r. w różnych formach sprzeciwu wobec działań władz uczestniczyło około 80 tys. osób. Najwięcej w Radomiu – blisko 21 tys. I Ursusie – ponad 14 tys. Represje, które spadły na protestujących i dotknęły ich bliskich, zrodziły spontaniczne akcje pomocy materialnej, medycznej i prawnej. Pomoc represjonowanym robotnikom, którą natychmiast rozpoczęła 1. Warszawska Drużyna Harcerska im. Romualda Traugutta zaowocowała powstaniem Komitetu Obrony Robotników, pierwszej jawnej organizacji opozycyjnej w PRL.

Później zaczęły się formować kolejne ośrodki opozycji demokratycznej: Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela, Wolne Związki Zawodowe, Studenckie Komitety Solidarności, Konfederacja Polski Niepodległej, Ruch Młodej Polski. Powstawały też organizacje o znaczeniu regionalnym, jak np. w Krakowie Chrześcijańska Wspólnota Ludzi Pracy, Instytut Katyński, Akcja na rzecz Niepodległości czy Prywatna Inicjatywa Krakowska, a także instytucje samokształceniowe, jak Uniwersytet Latający czy Towarzystwo Kursów Naukowych. Narodził się drugi obieg wydawniczy, który naruszał komunistyczny monopol informacyjny. Jawna opozycja nie miała charakteru masowego, ale bez niej nie byłby możliwy zryw z Sierpnia '80. To z jej doświadczeń korzystała „Solidarność”.

Wystawa „TU rodziła się opozycja” w Busku-Zdroju. Fot. Michał Zawisza (IPN)

Wystawa „TU rodziła się opozycja” w Busku-Zdroju. Fot. Michał Zawisza (IPN)

Wystawa „TU rodziła się opozycja” w Busku-Zdroju. Fot. Michał Zawisza (IPN)

Wystawa „TU rodziła się opozycja” w Busku-Zdroju. Fot. Michał Zawisza (IPN)

Wystawa „TU rodziła się opozycja” w Busku-Zdroju. Fot. Michał Zawisza (IPN)

Wystawa „TU rodziła się opozycja” w Busku-Zdroju. Fot. Michał Zawisza (IPN)